

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

A fiatal Kálvin és Olevianus

Jubileumi Kálvin év
Huszdik évfolyam
2009. február

2

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Botos András: Futva – menekülve. Jónás 4,2b	71
Gyenge Károly: Isten országának titka. Márk 4,26–29.....	74
Tóbiás Tibor: A hegyre menekülj! 1Mózes 19,30	76
Visky János: Démoni hallgatás. Lukács 11,14.....	78

A Genezáret partján

Jerry Bridges: Kegyelem (26.)	
A kegyelem ruhatára (II.)	82
Megalégedettség.....	82
Alázat	83

Alkalmi prédikációk

<i>Fiatal házások bibliaórája</i>	
Móra László Tibor: Mózes és Cippóra – az egymásra találás. 2Mózes 2,15–22	85
<i>Keresztelési igehirdetés</i>	
Ifj. Mátyás Árpád: Az élet pecsétje. Máté 28,18–20.....	87
<i>Esketési igehirdetés</i>	
Uri Imre: Ki-ki úgy szeresse feleségét, mint önmagát... Efézus 5,33	88
<i>Temetési igehirdetés</i>	
Gáll Mihály: Ti is legyetek készen! Lukács 12,35–37	90
<i>Igehirdetés presbiterek eskütételére</i>	
Lőrincz István: Uram, növeld a mi hitünket! Lukács 17,5–6	92

A címlapon: *A fiatal Kálvin és Olevianus.*

A hátlapon: *Kálvin János imádsága.*

Vasárnapi prédikációk

Botos András
Szalacs

Futva – menekülve

Alapige: Jónás 4,2b
Bibliaolvasás: Jónás 2,2–10

Keresztyén Testvéreim!

Istennek megfellebbezhetetlen döntése, parancsa életünk minden helyzetében kötelező érvényű. A prófétai szónak, a prédikációnak ott és akkor kell megszólalnia, ahol és amikor azt a mi Urunk jónak látja. Az igének – ha ítéletről is szól – el kell jutnia oda, ahol a létében, a hitéletében veszélyeztetett a nép, mert a megelőlegezett biztos ismeret és bizalom jegyében az őszinte bűjtöt, bűnbánatot követi a megtérés lehetősége. Lehetőség, mely valósággá válhat Isten kezében. A jelképek feszítésében minden kor embe-rét az idők sodrában ellenállhatatlanul magával ragadja a mindennapi történések áradata. Mélységek szépségébe húz, hétköznapi felszínre dob, vagy – szelek szárnyán – magasba perdít, hogy aztán visszahullj alázattal oda, ahol a helyed: Isten közelébe. Érvényesek Babits Mihály 70 esztendővel ezelőtt írt versének sorai:

„Te csak prédikálj Jónás, én cselekszem.
Ninive nem él örökké. A tők sem,
s Jónás sem. Eljön az ideje még,
születni fognak újabb Ninivék,
és jönnek új Jónások, mint e tőknek
magvaiból új indák cseperednek,
s negyven nap, negyven év, vagy ezer annyi
az én szájamban ugyanazt jelenti.”

(Babits Mihály: *Jónás könyve*)

I.

Jónás (*galamb*), Amittai fia (*az Úr hűségének gyermeke*) prófétai tiszttségénél fogva arra kapott elhívást, hogy rámutasson Ninive városának bűnére, megbánásra, megtérés-re szólítsa fel a létszám (lélekszám) szerinti több mint százhuszezer embert. Ninive a pogány kultusz központja volt akkor. „Mindenestől hazug és erőszakkal telve, és nem szűnik rabolni.” (Náhum 3,1) Mintha semmi sem változott volna. A megrontott természet és a saját fajtájának energiájából élni kívánó ember túl minden anyagi valóságon a lelki rablás fenyegetettségében erőlteti ösztönszerű élni akarását. Isten még ad egy-egy „csodafát” (bokor, tők) s kunyhót is mellé, de lehet, hogy palotát, kereskedelmi hajót, jól menő céget. A csörtető ember pedig kétségbeesik és haraggal teljes, midőn a jólét árnyéka feje felől elvonul, s a gazdasági válság perzselő hőségében teljes énjét felforrósodott sejtekre bontja a csőd. Mondják, hogy a szikrából is csak akkor lesz tűz, ha gyúlékony közegbe pattan. Mi változott? Aki hatalomra jut, annak erejét felemészti saját hatalmának megtartása. Jónás az ige hatalmát magánál tartja s azok között szeretné kamatoztatni, kiket sajátjának, s úgymond Ura kizárólagos tulajdonának tekint. Menekülésének oka: megkérdőjelezi Isten döntésének jogosságát, nem ért egyet az Atya kegyelmi ajándékosztásának kritériumával. Ellene semmit nem tehet, de nem is kíván

részt venni a szeretet következményekkel járó megosztásában (gondoljunk a tékozló fiú testvérére).

A Jónások sorsa örökös futás, sietés (emberi akarat érvényesítése), menekülés.

Jónás igyekszik eltűnni:

1. – Isten elől,
2. – önmaga elől,
3. – emberek elől.

1. Isten előtt állva, Isten elől szaladva.

Amikor Jónás megkapja Urától a parancsot küldetésének célját illetően, még döbbenetben áll. A későbbiek során lelki elesettségében sietve akar menekülni, de maga sem veszi észre, hogy Isten segítségével nélkül csak vonszolja olykor terhéssé váló önmagát. Nem a Tarsísba tartó kereskedelmi hajó rakományának súlya, hanem a próféta szívében összegyűlt lelki teher kibeszélhetetlen mennyisége veszélyeztette az igaz Istent még nem ismerő pogány matrózok életét. Jónás ismerője, mi több, letéteményese is volt az Igének. De nem kívánt élni a lehetőséggel. Inkább szántszándékkal az alvás mindent feledtető bódulatának adta át magát. Ne lásson, ne halljon, ne kelljen cselekednie (imádkozás). Az ítélőképesség alvásba rejtett leple alá bújva saját elgondolását védte mindhalálig. Menekült Istene elől. Emberi méltósága, nagyra becsült prófétai tiszte, rosszul értelmezett vallásossága meggátolja annak egyszerű megértésében és elfogadásában, hogy Isten kegyelmes, irgalmas, szerető és érdemeken felül megbocsátó Úr is lehet. Jónás megpróbálja – a maga módján – megnyirbálni, leszűkíteni Izrael Istenének hatáskörét, jóságának hatósugarát. Nem érti meg, hogy küldetésének célja a szövetség népén kívül is érvényes, s a tudtuladás pedig vitán felül kötelező érvényű. Jónás nem kíván Ninivébe menni. Undorodik a „vérontó”, „erőszakos” várostól. Úgy gondolja, jobb lesz minél inkább távolabbra jutni. Nem akárhová – a „világ végére” (Tarsís, az addig ismert hajózási útvonal vége) –, oda, ahol már nem uralkodik az Isten. (Nekünk immár nagy megnyugvást jelent annak tudata, hogy Isten jelen van nemcsak a világ végén, hanem velünk van a „világ végezetéig”.) A „lapos ezüst” tartományát bizonyára Isten sem ismeri. Nem tudta Jónás, hogy Isten a világ végén is Úr. Az utat még sietve is (akarattal) átgondolja, hiszen tájékozódik s megfizeti a hajóbért, semmit nem bíz a véletlenre. Futási szándéka akarattá minősül, s az akaratból cselekedet lesz. Nem kockáztat azzal, hogy potyautasként lebukjon. Emberileg mindent elkövet a biztonság érdekében. Ekkor még nem tudja, hogy nem zsebre, hanem szívre szóló járatot választott. Távol akar kerülni Istentől, s mégis egyre közelebb jut hozzá. Örök időre fennmarad a jel: „Mert amiképpen Jónás három éjjel és három nap volt a cethal gyomrában, azonképpen az embernek fia is három nap és három éjjel lesz a föld gyomrában.” (Mt 12,40) Jónás még nyomorúságban van, de már megköszöni a szabadítást. A megelőlegezett bizalom megélése ez. Múltnak tekinti azt, ami még a jelenben megkeseríti napjait.

2. A próféta önmagától is menekül.

Önámitó vallásosságát védve, saját lelkiismeretének megnyugtató végett Tarsísba akar menekülni. Egy erős, jól megalapozott helyet keres, ahol Isten nem kér és nem ad. Görcsösen zsongogatja maradék hitét. Az álomvilágból éppen azok ébresztik fel, akiket megvet. A figyelmeztetés onnan jön, ahonnan nem is várja: „De hozzáméne a kormányos ... és monda néki ... kiálts a te Istenedhez.” (Jón 1,6) Jónás saját előítéletének fogóságába esett. Jól látja Babits: „mert nehéz a kő, és nehéz az ólom, / De nehezebb, kit titkos súlyú bűn nyom.”

Az életről is lemondana csak azért, hogy ne kelljen megtagadnia önmagát. Önös szigorúsága álca csupán.

3. Jónás az emberek elől is menekül.

Nem tekinti felebarátoknak azokat, akikhez Isten küldte őt. Számára Ninive lakói nem társak sem hitben, sem életmódban. Nem méltók arra, hogy találkozzon velük. Ha mégis elkerülhetetlen a találkozás, hát akkor ímmel-ámmal teljesíti Isten parancsát. Prédikál is, meg nem is. Csak az ítéletet hirdeti, azt is röviden. Fukarkodik a szavakkal, közlése hiányos. Szívében ott az ige, de a megtérésre hívó üzenetet másoktól sajnálja. Nem tárja fel Isten csodálatos kegyelmét. Nem szól a szeretetről, az irgalomról és a szabadításról. Neki nem érdeke Ninive népének megtérése. Arra törekszik, hogy tudatlanságban hagyja a várost. Képtelen elhordozni Isten jóságát. Az Úr megkegyelmez mind az embereknek, mind az állatnak. De a próféta csak saját magával van elfoglalva: perel, vádol, védekezik. „...S most szégyenben hagyta! Hazudtam én, és hazudott a naptár.” (Babits) Jónást a hitelvesztés fájdalma gyöttri. Nem vállal közösséget senkivel. Kívülállóként akarja végignézni a pusztulást, egy számára kényelmes, előnyös helyzetből. Lebecsüli Ninive népet, pedig tudja, hogy eddig azért nem tértek meg, mert nem ismerték Istent. Hiányzott életükből a bizonyosság és a bizonyágtétel, amit Pál apostol így fogalmaz meg: „...az Isten régebbi idő óta kiválasztott engem mi közülünk, hogy a pogányok az én számból hallják az evangéliumnak beszédét, és higgyenek.” (ApCsel 15,7b)

II.

Igénkből minden eddigi kérdésünkre megkapjuk a választ. Jónás a polémia és apológia minden adottságát aprólékosan, tudatosan felhasználja, s ezzel feltárja, nyilvánvalóvá teszi igazi énjét. Lelkileg semmit nem mozdult előre. A mélység fogságából szabadulva visszahull oda, ahonnan elindult. Önigazolásával és magyarázkodásával ismét menekül. Emberi hibáit Isten irgalmának, kegyelmének, szeretetének, késedelmes haragjának valós tényéből vezeti le. Tévesen. Ellenszegülésének okozója – szerinte – a „gonosz miatt is bánkódó” Úr.

Jónás azt mondja, hogy sietett (akart) menekülni. Hitünk tapasztalata azt mutatja, hogy abból még semmi jó nem származott, ha az ember jobban siet, mint Isten. A próféta sietség hiábavalónak bizonyult, mert Isten késleltette az ítéletet, elhalasztotta a büntetést. Jónás abból sem akar adni, ami nem is tulajdona, visszatartja, nem adja tovább az Isten ígéjében rejlő megbocsátó szeretet valóságát. Még fizikai erejét is sajnálja, hiszen be sem járja teljes egészében a város minden területét.

Jónás nagyon jól tudja, mi a kegyelem, mi az irgalom, mi a hűség és mi a szeretet. Mindez emberi oldalról nézve szánalomként fogalmazható meg. Ő ezt az érzést Ninive irányába nem gyakorolja. Képtelen megérteni és elfogadni a mindent befogadó szeretet csodáját. Ez a szeretet azok felé irányul, akik nem remélhetnek mástól segítséget. Ninive megkapja azt a kegyelmet, mely a szövetség népének is része. Jónás haragtól vezérelve akarja visszafogni Isten igazságát, de téved: „Mert ember haragja Isten igazságát nem munkálja.” (Jak 1,20)

Kedves testvéreim! Ha életünknek csak egy darabkáját vagy töredékét sikerült felfedezni mindabban, amiről most hallottunk, akkor kérjük a mi Istenünket, hogy Fiában, Jézus Krisztusban vezessen az általa kijelölt úton, Szentlelkének bennünk munkálkodó ereje által. Kérjük engedelmes szívet szolgálataink elvégzéséhez, hogy majd a rendelt

időben mi is elmondhassuk: „Ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam.” (2Tim 4,7) Ámen.

Gyenge Károly
Maradék

Isten országának titka

Alapige: Márk 4,26–29

Bibliolvasás: Efézus 1,3–14

Már első olvasásra is kivehető ebből az igéből, hogy Jézus, mint minden példázatában, itt is tanítja tanítványait. Jézus mindig a legfontosabb dolgokkal foglalkozik, mindig arra igyekszik, hogy követői azt értsék meg, hogy mi az egyetlen fontos dolog. Itt például, noha egy úgynevezett földműves példázatról van szó, Jézus elsődleges célja nem az, hogy a vetés és aratás technikáját ismertesse tanítványaival. Nem erről beszél Jézus, hiszen azt, hogy miként kell elvetni a búzát, a tanítványok nagyon jól tudták. De hogy milyen a mennyeknek országa, hogy az mikor és hogyan jön el, arról mondhatjuk, hogy fogalmuk sem volt. De szerencsés helyzetben voltak, hiszen attól tanulhatták meg mindezt, aki a legtöbbet tudott ezzel a témával kapcsolatban.

Mi sem vagyunk ennél rosszabb helyzetben. Noha nem abban az időben élünk, mégis itt áll előttünk Jézus tanítása a mennyek országáról. Megtekinthetjük és megérthetjük, hogyha Jézusnak jó tanítványai vagyunk. Legyünk Jézus jó tanítványai!

A példázatban olvasható *és ezt mondta* kifejezés egyértelműen arra utal, hogy amit ez után fogunk olvasni, az nem valamilyen hallomásból szerzett hír, aminek vagy hiszünk, vagy nem, hanem maga az élet Ura, Jézus Krisztus szájából való.

Mindjárt az elején meg kell jegyeznünk, hogy Jézus itt nem a magvető embert hasonlítja Isten országához, nem is a földbe kerülő, kihajtó, majd termő magot, hanem az egész folyamatot, ami ezek után következik. Érdemes azt is észrevenni, hogy Márk evangélista úgy írja le Jézus szavait, hogy nem szakkifejezéseket használ. Valószínű, hogy maga Jézus is így mondta. Nem azt mondja pl., hogy: *mint amikor a földműves beveti a magot a földbe*, hanem azt mondja, hogy: *mint amikor az ember beveti a magot a földbe*. Miért fogalmaz így? Azért, hogy senki se érezze magát kirekesztve e példázat mondanivalója alól. Mert itt nemcsak földművesekről van szó, és nemcsak földműveseknek szól ez az ige, hanem az embernek. Lehet az gyárban dolgozó munkás, orvos, vagy nagy tudományú kutató, legyen az iskolában tanuló gyermek, vagy nyugdíjas éveit élvező idős ember, hogyha embernek tekinti magát, hogyha emberi mivoltából nem vetkőzik ki, akkor szól hozzá Jézus szava.

A következő versben, a 27-ben az ember munkája már befejeződött. Jézus nem mondja el a többi munkálatot, amit tavasszal az ember elvégez, ti., hogy a vetés előtt még szánt is, majd boronál, esetleg gyomlál is. Nem is vallásos színezetű ez a példázat, mert Jézus azt sem említi, hogy az ember imádkozna a vetésért, vagy kérné Istent, hogy időben megadja az esőt, a vetés jó előmenetele érdekében.

Mindezt a valóságos életben az emberek többnyire megteszik, akkor Jézus miért nem mondja el ezt is példázatában? Miért nem mondja el azt is, hogy ez az ember a vetéssel együtt elvégzi a többi munkálatot is? Mennyire felelőtlen az az ember, akiről Jézus beszél! Pedig nem, nem felelőtlen és lusta emberről van szó a példázatban, Jézus nem ezt akarja szavai által kiemelni, hanem azt, hogy ez az ember **Istenben bíz ember**, aki tudja és hiszi, hogy Isten „... felhossa az ő napját mind a gonoszokra, mind a jókra, és esőt ad mind az igazaknak, mind a hamisaknak.” (Mt 5,45)

A példázatban megjelenő ember azt teszi, amit tennie kell. Várakozik, mert noha azt nem tudja, hogy miként, de abban biztos, hogy a vetés után a föld meghozza gyümölcsét, és majd az aratás is elkövetkezik.

Tanítványai elé Jézus ezt a magatartást helyezi, és ezt nevezi helyesnek. A vetés megtörténte után nem a semmittevés következik, hanem a várakozás és a reménykedés. Ismét térjünk vissza ahhoz a gondolathoz, hogy mi Jézus tanítványai vagyunk, és halljuk meg a tanítást: **a mi dolgunk várni és reménykedni**. Olyan kell legyen a keresztyén ember élete, akár a vetés és az utána következő várakozás. Volt már vetés ebben a világban? Igenis volt. A mag már el van vetve. Ezt abból következtethetjük, hogy a görög szövegben a „vetni” ige múlt időben van. Tehát a vetés megtörtént, Isten országának megalapozása megtörtént akkor, amikor Isten elküldte egyszülött Fiát az emberek közé, aki igehirdetésével, tetteivel, halálával és feltámadásával elvetette a magot. Az ezt követő igék már folyamatos jelen időben szerepelnek: *alszik, kikel, fölkel, felnő*. Ez a folyamatos jelen pedig a mi időnket is jelenti, a mi életvitelünkre, várakozásunkra és reménységünkre is vonatkozik. Várakozásunk és reménységünk célja pedig ez: a vetés beérik, és elkövetkezik az aratás, ami annyit jelent, hogy Isten országa be fog teljesülni, a vetés meghozza gyümölcsét. Hogy ez mit jelent számunkra? Mit jelent az aratás? Azt, hogy Isten országának beteljesedése első mozzanata az utolsó napi ítélet.

Az, hogy Isten országa beteljesedik vagy nem, az, hogy a Krisztus által elvetett mag meghozza gyümölcsét, az nem kérdéses. Mindez meg fog történni. Megtörténik akkor is, ha életünk, magaviseletünk, beszédünk nem szolgálja a szép vetés beérését. Ugyanakkor azt is tudni kell, hogy ritkán születő jótetteink, a mustármagnál is kisebb hitünk nem képes Isten országának beteljesedését siettetni. Mégis mindez meg fog történni úgy, ahogy Isten akarja, és akkor, amikor Isten akarja. Még igehirdetésünk sem képes ezen változtatni. Az igehirdetés feladata nem az, hogy Isten országát siettesse vagy késleltesse, hanem az, hogy a vetés és az aratás közé eső időben, a jelenben, a folyamatos jelenben az embereket elvezesse Istenhez, ahhoz az Istenhez, aki a vetést már elvégezte, és az aratást is el fogja végezni. Benne vagyunk egy nagy búzatáblában, Isten vetésében, Isten országának fejlődésében, és közeledik az aratás. Nem tudjuk mikor, nem tudjuk hogyan, de Krisztus második eljövetele közeleg. A búzatábla kapott egy bizonyos időt, kegyelemidőnek is szokták nevezni, ajándékba kapta. Ez az idő arra való, hogy várakozzunk, reménykedjünk, és úgy éljünk, hogy a nagy aratási napon, amikor az Arató a búzatábla közé engedi sarlóját, akkor mi szép búzaszemek legyünk, amelyeket a gazda csűrbe takar, és nem értéktelen konkoly vagy polyva, amit szétfúj a szél, és amit olthatatlan, örök tűzzel égetnek meg.

Lényeges mondanivalója a 28. versnek, hogy a vetés magától növekszik, és magától hoz termést. Az, aki a vetést elvégezte, nem avatkozik bele a búzatábla életébe. Olyan értelemben nem, hogy nem szabja meg egy-egy kalásznak, hogy te szépen fogsz teremni, te pedig nem fogsz teremni. Isten sem zsarnokként áll előttünk, azt mondva, hogy márpedig mindannyitoknak jól kell teremnetek. Nem, Isten a lehetőséget adja élénk. Meg van adva a lehetőség, hogy jó termést hozzunk. Ennyiben avatkozik bele Isten a mi életünkbe is: Megadja a lehetőséget, megadja a feltételeket ahhoz, hogy gyümölcsünk teremjen, hogy a hit gyümölcssei ékeskedjenek rajtunk. A feltételek megvannak, van Szentírásunk, ahol találkozhatunk Istennel, van templomunk, ahol hallhatjuk Isten szavát, ahol dicsérhetjük nevét, és adott Isten nekünk jó lelkiismeretet, melyet, ha engedjük, hogy Isten irányítsa, az mindig a jó úton fog vezetni a gyümölcsstermés felé.

Megvannak tehát a feltételek, megvan a lehetőség, van-e akaratum jó gyümölcsöt teremni?

Ebben az igében szó van a kezdetről és a végről. Amikor a vető ember elveti a búzát, akkor már szinte látja, de ha nem is, biztosan tudja, hogy eljön az aratás. Jézus tanítványai akkor a kezdetnél voltak, a vetés idejében éltek. Mi valahol a vetés és aratás között. Lehet, hogy a kezdethez állunk közelebb, lehet, hogy a véghez, de nekünk is, mint a tanítványoknak is, tudnunk kell, hogy ahol vetés volt, ott aratás is lesz. Ahol Krisztus prédikációja, halála és feltámadása elindított egy folyamatot, megalapozta Isten országát, ott az be is fog teljesülni.

Hogy hol van Isten országa? Jézus azt mondja, hogy ne keressük a világban, mert Isten országa nem e világból való. Nem fogjuk megtalálni egyetlen világtérképen sem. Más helyen Jézus azt mondja, hogy *Az Istennek országa bennetek van.* Itt növekszik Isten országa, bent az emberi szívekben. Ennek az országnak nincsenek határai. Jézus nem rajzol határokat, mert nem akarja, hogy bárki is kívül rekedjen Isten országából. Akarsz-e testvérem Isten országának polgára lenni? Ha igen, akkor lehetsz. Mi tesz valakit egy ország polgárává? Az, hogy annak határain belül él és engedelmeskedik az ország törvényeinek. Isten országának nincsenek határai. Emiatt tehát nem kell aggódní, de meg kell tartani a Nagy Király törvényeit. Engedni kell akarátának, parancsait a mi emberi törvényeink fölé kell helyezni. Így lehet valaki Isten országának a polgára és örököse.

Ismét megkérdem: Akarsz-e Isten országának polgára lenni? Ha igen, akkor azzá is lehetsz! Ámen.

Tóbiás Tibor

Szamosardó

A hegyre menekülj!

Alapige: 1Mózes 19,30

Bibliailvasás: 1Mózes 19,12–23

Isten rettenetes haragja, büntetése tárulkozott fel a felolvasott igéből. Kegyetlenül, az égből aláhulló kénköves tüzes eső által elpusztít két várost, Sodomát és Gomorát, többek között homoszexualitásuk miatt. Ma már nem tudni, hány ember élt azokban a városokban. Mind elpusztultak. Szinte látjuk, amint kétségbeesetten rohannak le és fel a városok utcáin és menedéket keresnek. De a tűz elől nincs menekvés. Az ott lakók bűne Istenhez kiáltott, s Isten a büntetést nélkül nem hagyhatta – mondja a ma hívő emberek, ki tudja hány ezer év távlatából.

Manapság, egy-egy természeti katasztrófában ezrek, esetleg tízezrek pusztulnak el. Hátborzongató képek jutnak el hozzánk a televízió képernyőjén. Mi történik? Isten ennyire kegyetlenül beleszól a mai emberek életébe is? Hol van Istenből a könyörület, az irgalom, a megbocsátás? Vagy talán azt mondjuk, hogy azok az emberek megérdemelték, mert nagyon bűnösök voltak? Szomorú, hogy ilyenkor mindig akadnak olyan, úgymond hívő, kegyes emberek, akik önmagukat, közösségüket büntetlenek, vagy éppen egyedüli menekülési lehetőségként mutatják fel.

Ahhoz, hogy megértsük Isten akkori tettét, érdemes visszatérni az időben egészen az özönvíz történetéig. Lássuk meg lelki szemünkkel, hogy az elpusztult első világ után az Ararát hegyéről egy teljesen új, Istennek tetsző élet lehetősége tárulkozott fel Noé és családja előtt. Nincs többé bűn, mert elpusztult a bűnösökkel együtt. Csak a jó maradt meg, Isten által kiválasztva és átmentve! Ezt azonban csak emberileg lehet így látni. Isten már Noé első áldozatakor meglátja, hogy *az ember szívének gondolatja gonosz az*

ő ifjúságától fogva. (1Móz 8,21) S valóban, az emberiség elszaporodásával a gonoszság újból elburjánzik az egész földön.

Az Szentírás leírása szerint, az akkori időben a legbűnösebb emberek Sodoma és Gomora városában éltek. Isten el is küld 3 angyalt, hogy a két várost elpusztítsák a bennük lakozó bűnösökkel együtt. Történetesen, a 3 angyal betér a Sodomától nem messze táborozó Ábrahám sátrába, aki tudomást szerezve jövetelük céljáról, könyörögni kezd a két városért. Csodálatos Ábrahámnak, Isten elhívottjának a közbenjárása: *Avagy elveszed-é az igazat is a gonosszal egybe?... Távol legyen tőled, hogy ilyen dolgot cselekedjél... Avagy az egész föld bírója nem szolgáltatna-é igazságot?* (1Móz 18,23.25) Sajnos, a közbenjárás eredménytelen maradt, ugyanis Sodomában 10 igaz ember sem találtatott. Az Úr csupán Lótot, Ábrahám unokatestvérét és annak családját menekíti ki a városból, Ábrahámet.

Lássuk röviden a két rokon egyéniségét. Együtt vándorolnak egy ideig, de mivel pásztoraik nem tudnak megegyezni a legelőket és a forrásvizeket illetően, külön válnak egymástól. Ábrahám lemond a választás lehetőségéről, átengedve azt Lótnak. Lót él is a lehetőséggel, és a jobb, gazdagabb, bőségesebb területeket választotta magának, bizonyítva ezzel anyagiasságát és nagyra törését. Egészen Sodoma városáig vándorol, majd letelepszik a városban – valószínű kereskedőként –, az Istentől elfordult, gonosz emberek közé.

Mindene megvan, de nem érezkelhető az, hogy boldog lenne. Hogyan is lehetne boldog, amikor városi gazdagsága már nem Isten ajándéka, hanem saját kapzsiságának, telhetetlenségének az eredménye? A Szentírás azt írja róla, hogy a város kapujában ül – márpedig ez csak az előkelő, gazdag embereknek volt a kiváltsága. Érdekes az ilyen, Lót típusú ember. Nem számít, hogy kik veszik körül, a lényeg, hogy nézzenek fel reá.

S amikor már mindez megvan, arról kell értesülnie, hogy a város elpusztul, és ő csupán az életét mentheti meg. Mindent, amit szerzett, ott kell hagynia!

Szinte kínálkozik mindannyiunk számára az ige első üzenete: Egyszer mindenkinek mindent itt kell hagynia. Hiábavaló egy egész élet kapzsisága, telhetetlensége, mert vagy elszólít az Úr, vagy valamilyen ítélet által kiveszi a kezünkől minden javainkat. Bizony, jó megszívlelni Pál apostol szavait: *nagy nyereség az istenfélelem, megelégedéssel.* (1Tim 6,6)

És most lássuk Lót menekülésének a részleteit. Látszik rajta, hogy valamikor Ábrahámmal együtt kelt útra. Sőt, talán az Ábrahámnak tett isteni ígéret sem titok előtte. Ábrahám mellett megtapasztalta Isten kizárólagos mivoltát. Egyáltalán nem kételkedik abban, hogy az Úr küldöttei igazat mondanak: Isten el fogja pusztítani a várost. Máris szól vejeinek, hogy meneküljenek, mert Isten elpusztítja a várost. De azoknak *úgy tetszik, mintha tréfálna.* Ismerős a kép. Noé világa sem hitte a közelgő veszedelmet, s a mai világ sem hiszi! Pedig Isten ma is elküldi az Ő követéit. Az ígéhirdetések sokszor gyarló emberi szavai által figyelmeztet, mint egykor Péter apostol: *...vigyázzatok, mert a ti ellenségeitek, az ördög, mint ordító oroszlán szerte jár, keresvén, kit elnyeljen. Aki nek álljatok ellen, erősek lévén a hitben.* (1Pt 5,8–9)

Az ígéhirdetések figyelmeztetései azonban sokszor elrepülnek a fülek mellett, s a mai világ is rohan a pusztulás felé.

Pedig Pál apostol figyelmeztetése szerint, Sodoma sorsa fog megisméltódni: *ama nap megmutatja, mivelhogy tűzben jelenik meg, és hogy kinek-kinek munkája minémű legyen, azt a tűz próbálja meg.* (1Kor 3,13) Vajon én, vajon mi – komolyan vesszük-e az Úr figyelmeztetéseit, vagy meghallgatjuk csupán, mint ahogy megnézünk egy filmet a tévében, és aztán folytatódik az életünk tovább, mint azelőtt. Mi, akár csak egykor,

tréfának is felfoghatjuk a figyelmeztetéseket, de nem szabad elfelejtenünk, hogy az Úr nem tréfál. S bizony, sok jel mutat arra, hogy az utolsó időket éljük.

Mint egykor Lótnak, úgy ma is van kegyelem. A menekülés hajnala feljött, és az Úr követői megragadták Lót és felesége, valamint leányainak kezét, és kivitték őket a városból. Nem érezted, testvérem, egyszer sem, hogy az Úr, a maga Szentlelkével kézen fogott téged, valahányszor a kísértések már-már legyőztek? Ne tegyünk úgy, mint a dacos kisgyerek, aki eltaszítja magától a megtartó kezét. Sőt, kérjük ének-imádságunk szavaival: *Fogjad kezem, oly gyenge vagyok, érzem, hogy nélküled én járni nem tudok!*

De az angyalok Lótot és szeretteit csak a kapun kívül viszik az elpusztuló városból. Ha ott maradnak, ugyanúgy elpusztulnak, mintha a kapun belül lennének. Hangzik azonban az utasítás: *a hegyre menekülj, hogy el ne vessz!* Az oltalom csak a hegyen van! Oda pedig magukban kell felmenniük, az angyalok már nem fogják kezüket. Hogy milyen felmenni a hegyre? Az ige itt nem írja. A hegyre fölmenni, fölkapaszkodni soha sem valami kellemes séta, hanem erőfeszítés, fáradság. De egyedül ott van elrejtve a megmaradás lehetősége. Eleink, amennyiben csak lehetséges volt, a templomainkat mindig a település legmagasabb pontjára építették, s nem csak azért, hogy messzire látszódjon. Érzékelnie kellett a templomba menő embernek, hogy odalent ott marad a mindennapi élet sok-sok bűne és kísértése. Fent, magasabban, közelebb Istenhez – ott van a megtartás.

Mi a megdöbbentő? Mintha csak a mai modern, elkényelmesedett embert látnánk Lótban. Nem akar felmenni a hegyre! *Ne oh Uram!... imhol az a város közel van, hogy odafussak...* (1Móz 19,18.20) A közelebbit, a kényelmesebbet, a kevésbé fáradságost kéri. Lót nagyon jól tudja, hogy a hegyre felmenni azt jelenti, hogy az élete gyökeresen megváltozik. Elmarad a város kényelme, talán a kor luxusa, vagy éppen a város-kínálta sok-sok lehetőség. Elvilágiasodott lelkülete inkább a közeli kicsiny várost választja. (Mégis csak város!) Ma is kényelmesebb megtérésként egy másik közösséghez átmenni, mint az életünket a saját egyházunkon belül gyökeresen megváltoztatni.

Milyen utakat taposunk, testvéreim? Hegyi utakat, melyek fáradsággal ugyan, de mind feljebb, Istenhez mind közelebb visznek? Vagy járjuk a magunk választotta, kevés megterhelést igénylő emberi útjainkat, ahol vissza-vissza lehet tekinteni régi, megromlott életmódunkra?

Sodoma és Gomora elpusztul. Lót ugyan megmenekül, de nem boldogul a maga választotta úton. Czóárban, a szomszédos kisvárosban, félelem telepszik reá. Lényegében azonosulnia kellene a czóárbeliekkel, de nem tud, mert aki egyszer már találkozott Isten gondviselésével, szabadításával, az nem tud még egyszer ugyanolyan mélyre vissza-csúszni. Végül mégis azon a hegyen köt ki, melyet Isten kijelölt számára.

Mennyit bolyongunk világi útjainkon, pedig az Úr a hegyre akar vezetni minket. A Golgota hegyére, ahol a mi Urunk Jézus Krisztus bemutatta a mi bűneinkért való áldozatát. Halála által miénk bűneink bocsánata.

Halljuk meg, míg nem késő: „A hegyre menekülj, hogy el ne vessz!” Ámen.

Démoni hallgatás

Alapige: Lukács 11,14
Bibliolvasás: Máté 8,5–13

Jézusnak sokféle gyógyító csodájáról olvashatunk az evangéliumokban. Mindnyájan fel tudnánk sorolni kapásból jó néhányat. A gonosz lélektől megszállt és emiatt néma ember gyógyításának a csodája azonban érdekes módon eltörlődött a sok más gyógyítási csoda mellett, ugyanis a Lukács evangéliumában csupán egyetlen vers hozza szóba ezt a gyógyítást. Van még egy párhuzamos igehely a Máté evangéliumának 9. részében, de ez sem mond sokkal többet ugyanerről az esetről. Talán ezért is hajlamos a bibliolvasó ember átsiklani e történet fölött, aminek a következtetését így lehetne egy mondatba sűríteni: Jézus meggyógyítja az ember démoni hallgatását. Vagy másként: meggyógyítja a mindenkori embert a démoni hallgatásból. Van ugyanis démoni némaság, ördögi hallgatás. Ez nem az, amikor valaki süketnémán születik és biológiai szempontból képtelen a beszédre. Hanem ez valami másféle némaság. Ami gyakran rátelepszik a beszélőni amúgy képes emberre. Ez bizony gyakran megterheli az emberi kapcsolatokat.

Ha közös dolgainkat meg tudnánk beszélni azzal a rendszerességgel, amit Isten elvár tőlünk, biztos, hogy sokkal gördülékenyebben működne a házasság, sokkal kevesebb lenne a nemzedékek közötti feszültség is, sőt, biztos, hogy sokkal kevesebb háborúba sodródott volna bele az emberiség. Ha a nemzetek vezetői idejében leülne a tárgyalóasztalhoz, s félretéve minden ellenérzést és bántást, meg tudnák szólalni azzal a szándékkal, hogy éppen a gonosztól megbénított kapcsolatokat helyreállítsák, megegyezések jönnének létre. Sokféle drága megbékülés születne abból, ha az ilyen démoni hallgatásból valaki feloldana minket.

Rákosi Viktornak van egy háborzongató könyve, az *Elnémult harangok*. Az Erdély megszállása utáni nagy veszteségekről számol be, amikor kihal egy-egy gyülekezet, elsorvad az anyanyelv, amikor végül elnémulnak a harangok, mert már nincs kinek húzni azokat, vagy az utolsó ember is, aki még meghúzhatná a harangokat, kihal a faluból. Amiként az elnémuló harangok egy közösség kihalásának, úgy az elnémuló ajkak az elhidegülő kapcsolatnak a jelei. Ha diagnózist kellene felállítani, hogy miért dőcög, és hogy miért szakad meg annyi házastársi kapcsolat, vagy hogy miért van annyi feszültség a nemzedékek között, vagy, hogy miért olyan hűvös a kapcsolat két szomszéd vagy éppen rokon között, vagy miért olyan feszült sokszor a munkahelyi légkör, rádöbbenék arra, hogy mindezek démoni hátterűek.

Egy tönkrement házasság úgy jutott a válásig, hogy az elején két különböző városban dolgoztak a házastársak, emiatt kénytelenek voltak levelezni egymással. Aztán sikerült egy helyre kerülniük. Évekig lett volna alkalmuk megbeszélni közös dolgait, csak hogy már olyan unalmassá vált az együttlét, s annyira nem volt mondanivalójuk egymás számára, vagy annyira idegesítette a másik szava az egyiket, és fordítva, hogy végül már megint levelezni kezdtek, holott egymás mellett éltek. Gondolták, hogy így elkerülhetők lesznek a konfliktusok. De ez nem oldotta meg a helyzetet, s végül elváltak.

Egy másik esetben egyszer a feleség úgy szolgálta ki a férjét kávéval, hogy szándékosan három kockacukrot tett bele, s úgy vitte oda a férjének, aki már órák óta beletemetkezett az újságolvasásba. Amikor belekóstolt a kávéba, mérgesen szólalt meg a férj:

Hát nem tudod, hogy mindig cukor nélkül iszom a kávé? – Tudom, drágám, csak így akartam kiprovokálni azt, hogy végre megszólalj – válaszolt a feleség.

Van ilyen démoni eredetű hallgatás, amikor inkább beletemetkezem az újságolvasásba, mintsem a feleségemet hallgassam, aki, úgy-e, mindig csak idegesen tud megszólalni, vagy mindig kritizál, s ezért örülök, ha ritkán hallom a hangját. Segédlelkész voltam egy olyan főnök mellett, akinek a házassága nem volt valami rózsás, és felkaptam a fejem, amikor egyszer elszólta magát előttem: „az asszonytól ötven méter távolság, kész üdülősabadság”. Én, persze, nem osztom ezt a nézetet.

Nagy kérdés az, hogy miért mennek tönkre sokszor az emberi kapcsolatok? Mert van olyan hallgatás, ami nem Istentől való. Ezt kellene meggyógyítani az emberi kapcsolatokban. Erre csalom Jézusnak van hatalma, mert egyedül ő az, aki rendelkezik a démonok fölötti hatalommal, de ugyanakkor a fölöttünk levő hatalommal is, amit ellenünkre vesz igénybe, hanem a javunkra használ fel. Ha már elnémult a szó emberi kapcsolataink síkján, akkor ő tehet minket képessé arra, hogy az Istennel való kapcsolatunk helyreálljon, s ennek nyomán az emberi kapcsolataink is meggyógyuljanak. Nem véletlenül tette Jézus első helyre a szeretet kettős nagy parancsában azt, hogy szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, s aztán majd tudod szeretni felebarátodat úgy, mint önmagadat. Max Piccard így fogalmaz ennek kapcsán: „ha van még valami, ami meg tudja tisztítani a bencsokolódott emberi szót, akkor az imádság az, mert az imádságban lehet a legkevésbé hazudni” Azaz: ha valaki őszintén elkezd beszélgetni Istennel, vagyis imádkozni, akkor Isten adni fogja az ő Lelkét, hogy a démoni némaságból kigyógyítsa az embert.

Nézzük meg, mikor történik a néma meggyógyítása? Ha egy kicsit visszaolvasunk az alapigét megelőző versekben, kiderül, hogy Jézus éppen imádkozni tanítja a tanítványait. Itt is olvasható a Miatyánk. Ennek folytatásában mondja Jézus, hogy Isten adja az ő Szentlelkét mindazoknak, akik azt kérik. S nyomban ezután következik ez a gyógyítás. Előbb tehát meg kell tanulni imádkozni, azaz Istennel beszélgetni, ahhoz, hogy feloldódjunk abból a némaságból, ami oly sokszor megkeseríti a kapcsolatainkat. Most gondoljunk csak, mi, házások arra, mennyi szerelmes szöveget turbékoltunk annak idején egymásnak, amikor mindent megtettünk azért, hogy a lehető legtöbb időt töltsük a kedvesünkkel. Hogy van az, hogy évek múltán sok házasember mindent megtesz azért, hogy minél kevesebb időt töltsön a társával, vagy, ha egy fedél alatt vannak is, akkor minél kevesebb időt beszélgessenek egymással. Úgy-e, rögtön érezzük, hogy itt valami démoni fordulat történt évek alatt, s ezért van az, hogy sokszor már olyan hosszú hallgatásba burkolóznak az egymás mellett élők is.

A Szentlélek ereje képes minket kimozdítani az ilyen némaságból, abból a hallgatlanságból, ami sokszor bizony nemcsak egymásra unt házastársaknál jelentkezik, hanem akár még fiataloknál is. Mert a fiatalok között is vannak nagyon hallgatag emberek. Biztosan magára fog ismerni valaki a következő történetben: Egy farmernek a fia annyira hallgatag volt, hogy a barátnője ötévi udvarlás után arra a következtetésre jutott: a fiú soha nem kérné meg a kezét, hacsak maga a leány nem kezdeményezné ezt. Van ilyen is. Ezért, amikor egyszer kettesben ültek a kertben, a lány ezt mondta a fiúnak: John, házasodjunk össze. Összeházasodunk-e, John? Erre hosszú csend következett. Majd nagy hallgatás után a fiú megszólalt: Igen! Ismét hosszú csend. Végül a lány nem bírta már tovább: – Mondj már valamit, John! Miért nem mondasz semmit sem? Mire a fiú: – Attól félek, hogy már így is túl sokat beszéltem!

Testvérek! Most toppanjunk be egy aranylakodalomra, amikor a házaspár már az ötvenedik házassági évfordulót ünnepli a rokonok és barátok körében. Kimeríti őket a nagy ünneplés. Amikor estére elvonulnak a vendégek, kiülnek ketten a verandára,

együtt gyönyörködve a naplementében. Az idős férfi egyszer szeretettel néz a feleségére s így szól: – Agatha, büszke vagyok rád! – Mi az, mit mondtál? – kérdezte a felesége. Tudod, hogy nem hallok jól, mondd hangosabban. – Azt mondtam, hogy büszke vagyok rád. Jól van, jól van – válaszolta az asszony legyintve –, én is unlak már. Ebben a történetben, persze, már nem démoni hallgatásról van szó, hanem lehet, hogy biológiai siketségről, amikor az idős emberek nagyot hallanak, s ezért értik félre egymást.

Van azonban olyan félrehallás is, amikor nem hallom azt, amit a másik mond. Sőt, a szavaiból valami mást értek: bizonyára már megint valami huncutságon törö a fejét. Biztos, megint rá akar szedni valamire, hiszen túlzottan udvarol nekem. Valamit ki akar csikarni tőlem. S akkor már talán a félmondat közben félbeszakítjuk őt, mert amúgy is tudjuk, hova akar kilyukadni, holott gyakran kiderül, hogy egészen mást akar mondani, s nem is rosszat, hanem jó szándékút. Ezért nagy kérdés az, hogyan figyelünk egymásra. A beszéd és a hallás ugyanis együtt működik. Ahol a siketséget meggyógyítja Jézus, ott a némaságból is fel tud oldozni, s megtanít minket helyesen odahallgatni egymásra és helyesen megszólítani egymást.

Lukácsi Vilma, hitvalló költő fogalmaz egyik négysorosában így: *Egy csipet só szeretnék lenni. / Nem asztaldíz a sótartóban. / Hanem ott, ahol szükség van rá, / egy kicsivel több íz a szóban!* Nagyon jól tudjuk mindnyájan, hogy a sót nem azért tesszük a sótartóba, hogy díszesebb legyen az asztalteríték. Egy csipetnyi elég a sóból, hogy jó íze legyen az ételnek. Nem kell sok szó, leterhelő szöveg. Elég egy csipetnyi a jó szóból, hogy ízesítse a másik ember életét, s így föloldódjon a démoni eredetű némaság. Ha talán most rajtakapod magad azon, hogy nem volt őszinte, nyitott a beszéded, s valamit eltakartál a sok szóval, akkor kérd Jézustól: „Uram, csak egy szót szólj, s meggyógyul a szolgálád.” Meggyógyul a rossz kapcsolat, ami már rég némaságba fulladt.

Hadd zárjam egy megejtően szép történettel: egy édesanyát a fiatalasszony lánya vérrig sértett. Sokáig feledni sem tudta ezt a sértést. Egy ideig nem volt ereje beszélni a lányával. De, mivel imádkozó hívő asszonyról volt szó, rájött, hogy beszélhet Istennel a lánya érdekében. Elkezdett imádkozni azért, hogy oldja fel Isten azt a rettenetesen fullasztó hallgatást, ami odatelepedett közéjük. Hetekig tartott ez az imaharc, amikor aztán dobogó szívvel indult el a lánya házához, tudva azt, hogy indulatosságában akár el is zavarhatja a lánya az ajtója előtt. Amikor becsengetett a lányához, s kislányomnak szólította, az szó nélkül az anyja nyakába borult sírva és úgy hívta beljebb. Végre feloldódott a feszültség, meggyógyult a kapcsolatuk, mert az anya előbb Istennek mondta el, mi fáj neki.

Lehetne ilyen imakérésünk: Uram, őrizz meg az egyetlen meggondolatlan szótól, nehogy tönkretegyek vele egy kapcsolatot. S ha netalán már kimondtuk a meggondolatlan szót, akkor kérjük el az Úrtól azt az egy jó szót, ami újra meggyógyítja a lefagyott kapcsolatot. Azt is kérheted, hogy szabadítson ki az Úr az iránta való némaság fogságából, hogy megtanulj imádkozni, akár a közösségben is, hogy így együtt tanulgatva és gyakorolva az Istennel való beszélgetést, mindnyájan kigyógyuljunk a démoni eredetű némaságból. Hadd csodálkozzon a környezetünk ezen a csodán, mint egykor a Jézus közelében levők. S a csodálkozáson túl, mások is kezdjenek el Istennel beszélgetni, s ennek nyomán egymással is Isten szeretetének légkörében. Így gyógyulhatnak kapcsolataink és gyógyulhat fagyos társadalmunk. Ámen.

A Genezáret partján

Lelkipásztorok lelkipálcázói rovata^{*}

Jerry Bridges: *Kegyelem* (26.)

A kegyelem ruhatára (II.)

Megelégedettség

A hála a megelégedettség szolgálóleánya. A folyamatosan növekvő mértékű hálaadás bizonyosan megelégedettebbé tesz bennünket, hiszen arra összpontosítunk, amink van lelkileg és materiálisan, és nem arra, amink nincs. De a megelégedettség több a meglévő dolgokra való összpontosításnál. A megelégedettség azt jelenti, hogy tudjuk, mindenünk, amink van, Isten kegyelme által a miénk. Semmit nem érdemlünk meg, sem anyagilag, sem lelkileg. Minden Isten kegyelme által van.

Az elégedetlenség általában akkor üti fel a fejét, ha azt gondoljuk, nem kapjuk meg, amit megérdemlünk, vagy nem kapunk annyit, mint valaki más. Láttuk már az elégedetlenség bomlasztó hatását azoknak a munkásoknak az életében, akik egész nap dolgoztak a szőlőben (ld. 4. fejezet). Elégedetlenek voltak, következésképpen boldogtalanok, mivel úgy érezték, többet érdemelnek, mint az öt órákor felbérelt munkások. Mennyire különbözik Pál magatartása az övéktől, aki magát a legkisebbnek tartotta az apostolok között, sőt „minden szent közül a legkisebbnek” (1Kor 15,9; Ef 3,8). Pál igazán az utolsó órában felfogadott munkásnak tartotta magát Isten szőlőjében, munkásnak, aki az egész napra szóló bért, sőt még annál is többet kapott egyetlen munkaórááért.

Az elégedetlenség a teljesítményalapú élet árulkodó jele, hiszen azt gondoljuk, többet érdemlünk, mint amennyit kapunk, vagyis Isten valahogy nem tisztességes velünk szemben. Ebben a témában az egyik leginkább segítségünkre szolgáló igeszakasz a Lukács 17,7–10-ben olvasható:

„Ki az közületek, aki ezt mondja szolgálójának, amikor az szántás és legeltetés után megjön a mezőről: Jöjj ide hamar, és ülj az asztalhoz! Nem azt mondja-e inkább neki: Készíts nekem valami vacsorára valót, öved fel magadat, és szolgálj fel nekem, míg eszem és iszom, te majd azután egyél és igyál!? Vajon megköszöni-e annak a szolgálójának, hogy teljesítette, amit parancsolt neki? Azért tehát ti is, ha teljesítettétek mindazt, amit parancsoltak nektek, mondjátok ezt: Haszontalan szolgálók vagyunk, azt tettük, ami kötelességünk volt.”

Biztos vagyok benne, hogy ez a szentírási részlet sokak igazságérzetét bántja, mint ahogy a szőlőmunkások példázata is. A gazda tökéletesen önzőnek és érzéketlennek látszik szolgálója szükségleteivel szemben. De Jézus nem dicséri a gazdát, pusztán az uralkodó állapotokról beszél. A szóban forgó kérdés az volt, alapul véve a korabeli szokásokat, vajon kinek van joga elvárást támasztani és kivel szemben? Világos, ha a szol-

^{*} Ezt a sorozatot a presbiterképzésben is felhasználhatjuk

ga elvégezte kötelességét, nem volt joga hálát vagy külön fizetséget várni. Egyszerűen azt tette, ami a kötelessége.

Isten nem önző és érzéketlen, mint a történetbeli gazda, hanem nagyvonalú és kegyelmes, mint ahogy a szőlőmunkások példázatában láttuk. De mi a Lukács 17,7–10-ben szereplő szolgák vagyunk. Ha mindent megtettünk, amit megparancsoltak nekünk – és ki az közülünk, aki elérte ezt a mércét –, akkor is csak azt mondhatjuk, „haszontalan szolgák vagyunk, azt tettük, ami a kötelességünk volt”

Ha aszerint akarunk élni, amit megérdemlünk, Isten azt mondhatja: „rendben, akkor számoljuk össze adósságaidat, majd azután megnézzük, mennyi hiteled van” Az a baj velünk, hogy nem látjuk, mennyi adósságunk van. Nem látjuk, mennyire messze messze vagyunk mindennap kötelességünk teljesítésétől. És ezért inkább cselekedetünk, és nem a kegyelem szerint éljük mindennapi kapcsolatunkat Istennel.

Pál azt mondta: „nagy nyereség az istenfélelem megelégedéssel” (1Tim 6,6 – Károli-fordítás) Ha a világ minden gazdagsága és tekintélye elégedetlenséggel társul, az lelki szegénységet eredményez. De a kegyelemből való élet nyomán a lelkünket betöltő megelégedés – vagyis, ha megértjük, nem azt kaptuk, amit tulajdonképpen megérdemelnénk, hanem naponta megkapjuk, amit nem érdemelnénk – nagy lelki gazdagsághoz vezet, még akkor is, ha szegénységben és ismeretlenségben élünk.

Ajánlom mélyebb tanulmányozásra a megelégedettséggel kapcsolatban a Lukács 17,10. verset, amely összefoglalja Jézus tanítását a történetben.

Alázat

Az Isten kegyelme által élő ember az *alázatot* is felölti. Sajnos, a Szentléleknek ezt a különleges ajándékát a legtöbb hívő nem keresi buzgón. Lehet, hogy azért, mert gyakran összekeverjük önmagunk alulértékelésével, amely tagadja, hogy bármi jó vagy érték lenne bennünk. Hogy újra visszautaljak a 11. fejezetben használt illusztrációra az Ézsaiás 41,14–15-ből, az alázat helytelen értelmezése késztet bennünket „férgecske Jákóbnak” és „maroknyi Izráelnek” érezni magunkat, anélkül, hogy ugyanakkor látnánk, a bennünk munkálkodó, Istentől jövő kegyelem által erős cséplőhengerré alakulunk.

Charles Hodge találóan fogalmaz: „A keresztyén alázat nem abból áll, hogy tagadjuk, ami bennünk jó; hanem hogy megingathatatlanul bizonyosak vagyunk érdemtelenységünkben, és tudatában vagyunk annak, hogy ami jó bennünk, az Isten kegyelmének köszönhető.” Az alázat tehát teret ad ott, ahol hiány van, tudniillik a Szentlélek munkájának az életünkben. A büszkeség, amely az alázat ellentéte, önmagunkban keres velünk született jószágot, sőt saját odaszánásunknak vagy hűségünknek tulajdonítja Isten valamennyi áldását az életünkben. A büszkeség például így nyilatkozik: „Mivel hűséges és engedelmes voltam, Isten megáldott”; az alázat azonban azt mondja: „Mivel Isten kegyelme munkálkodik bennem, képessé tett és indított, hogy hűséges és engedelmes legyek.”

Az alázat Isten kegyelméből indul ki, és felismeri, hogy a bennünk lévő jó a Krisztushoz hasonlóvá váló jellem megnyilvánulása, és az Isten és emberek fele való szolgálatban általunk cselekedett jót egyáltalán nem érdemeltük meg, az a Szentlélek életünkben végzett munkájának köszönhető. Az alázat nem tagadja Isten kegyelmének nyilvánvaló munkáját bennünk és általunk. A tagadás tiszteletlenség lenne Istennel szemben, mintha munkájának indítóokát és az eredményt is magunknak tulajdonítanánk.

Jézus nemcsak azt mondta, „a szőlővessző nem teremhet gyümölcsöt magától”, de azt is, „aki énbennem marad, és én őbenne, az terem sok gyümölcsöt” (Jn 15,4–5). Benne maradni – vagy használjuk inkább a számunkra ismerősebb kifejezést, bővel-

kedni – azt jelenti, félreteszem saját bölcsességemet, erőmet és teljesítményemet, hogy mindent tőle nyerjek. Más szóval, Krisztusban bővelkedni ugyanaz, mint teljességgel Isten kegyelmétől függni, mind a képességek, mind a teljesítmények területén. De a lényeg, amire rá akarok mutatni az, hogy Jézus hangsúlyosan azt mondta, ha mi benne maradunk, ha Isten kegyelmétől függünk, sok gyümölcsöt termünk. Tehát nem dicsőíti Istent, és az igazi alázatnak sem jellemzője a bennünk kimunkált és általunk véghezvitt jó tagadása. Az alázat tehát a felismerés, hogy egyszerre vagyunk „férgecske Jákób” és erős cséplőhenger – tökéletesen gyengék és haszontalanok önmagunkban, de erőteljesek és használhatók Isten kegyelme által.

Az alázat függőleges dimenzióját vizsgáltuk eddig – azaz Istennel való kapcsolatunkat – felismerve, hogy minden javunk és jó cselekedetünk Ótőle származik. De van az alázatnak vízszintes kiterjedése is, az emberekkel való kapcsolatunk. A büszkeség – a másikkal való kapcsolatban – önmagunkkal való összehasonlítást jelent, amelyben valamilyen módon mi felsőbbrendűnek tűnünk hozzá képest – akár jellemben, magatartásban vagy elért eredményeinkben. A büszkeség egyik legrosszabb formája a lelki áldások felett érzett büszkeség, amikor úgy érzem, szentebb, igazabb, engedelmesebb vagy sokkal gyümölcsözőbb evangélista vagyok, mint mások.

A mások felé tanúsított alázat, még egyszer hangsúlyozva, az a felismerés, hogy minden, ami vagyok, és bármi értékeset teszek, Isten kegyelmének ajándéka. Ennélfogva az alázat a megkísértő büszkeséget Istennek való hálaadásra használja mindazért, amit Ő cselekedett bennünk és általunk.

Van az alázatnak az emberi kapcsolatokban egy másik vetülete is. Valószínűleg erre gondolt Pál, amikor a Kolossébelieknek írt levélben, a 3,12-ben tanácsolja, öltük fel az alázatot. R. C. H. Lenski szerint: „A pogányok által csodált erény [Pál korában] a dominancia, erő, magabiztosság, mások fölé emelkedő pozíció birtoklása volt. Ezért [az alázatot] megvetették, és szegényes, tehetségtelen értelmet feltételeztek mögötte, amely nem tudja megvalósítani önmagát, és elismerést szerezni mások előtt.” Sajnos, a magabiztosság és a mások fölé emelkedő pozícióra való törekvés nemcsak Pál korát jellemezte; a vágy ma is itt él közöttünk, sőt, még nyomorúságosabb a helyzet, hiszen a keresztyének között is megtalálható.

De Jézus fogta az alázat pogány értelmezését, és a feje tetejére állította. Megmosta tanítványai lábát – a legalacsonyabb rendű szolgáló feladata volt –, és biztatta őket, hogy kövessék a példáját (ld. Jn 13,1–15). Azt mondta: „Mert ki a nagyobb? Az, aki az asztalnál ül, vagy aki szolgál? Ugye az, aki az asztalnál ül? Én pedig olyan vagyok közöttetek, mint aki szolgál.” (Lk 22,27) Mindenekfelett pedig Jézus félretette dicsőségét, és a legtökéletesebb szolga lett, aki életét adta értünk a kereszten (ld. Fil 2,5–11). Cselekedete által Jézus a pogányok által megvetett gyengeséget erősséggé és keresztyén erénnyé változtatta. Ha valaki meg akarja tapasztalni Isten átforgató kegyelmét az életében, legyen kész engedni a Szentléleknek, hogy a magabiztosságot krisztusi alázattá és szolgáló magatartássá formálja.

Alkalmi prédikációk

Fiatal házások bibliaórája

Móra László Tibor
Kajántó

Mózes és Cippóra – az egymásra találás

Alapige: 2Mózes 2,15–22

Az elmúlt alkalommal hallhattuk, hogy milyen az Istentől rendelt család. Az, amelyikben neki is helye van, mint Teremtőnek, Gondviselőnek. Ahol ott van a harmónia, az összhang, az egymás kiegészítése. Akkor ott azonban egy ideális helyzetet mutatott be a Szentírás. Isten megteremtette az embert és mellé adta az asszonyt. Azonban a világban nem megy minden ilyen könnyen. Isten nem hozza tálcán az ember mellé a hozzáillő társat. De vajon hol kaphatja meg az ember azt, akit Isten kirendel számára? Viszszatérve még egy kicsit az előző bibliaóra gondolatához, hol kaphatja meg az ember azt a „bordát”, aki hozzáillő társ lehet?

Sok romantikus történetet ismerünk regényekből, filmekből, ahol ilyen egymásra találások vannak, és ott van az örömteli befejezés, hogy boldogan éltek, amíg meg nem haltak. De az életből sokszor hiányzik az ilyen romantika. Fordulópontok azonban vannak. Amikor az ember egyik szerepből át kell lépjen egy másik szerepbe: a fiatal, ifjú vagy hajadon szerepből a családos szerepbe. Amikor megtalálja a hozzáillő társat, és együtt, egy családként mennek tovább.

A felolvasott ige is egy ilyen fordulópontot mutat be abból a sokból, amelyek Mózes életében voltak. Hiszen, ha gyorsan végigpergetjük Mózes életének eseményeit, akkor egy nagyon gazdag életút áll előttünk. Csecsemőkorában veszélyben volt az élete, majd Egyiptom fáraójának a palotájába került. Utána gyilkosságért üldözötté vált. Mikor minden jóra fordult volna, megszólítja Isten, hogy menjen és hozza ki népét a szolgaságból. Ez pedig egy küzdelmekkel, vívódásokkal és hittel teli hosszú utat jelentett, amikor önmagával, testvéreivel és az engedetlen néppel kellett megvívja a csatáit, hogy Isten ügyéért győzzön.

A most hallott ige azt mutatja be, mintha rendeződne az élete. Menekül, és eljut egy helyre, ahol szívesen látják. Ahol, úgy néz ki, hogy minden jó lesz. Annak ellenére, hogy nem azzal az elhatározással érkezett Midián földjére, hogy ott letelepedjen, mégis ott marad. Nem véletlenül, hanem mert Istennek célja volt vele: itt rendeli mellé a hozzáillő társat.

Mi van az igében? A menekülő Mózes eljut Midián földjére. Aki addig a fáraó kegyében állt, most köztörvényes bűnözőként bujdosik a sivatagban. A célja az, hogy minél messzebbre kerüljön attól a helytől, ahol büntetés várna rá. Itt leül egy kútnál. Megpihen, valószinű, hogy lemossa magáról a port, próbál kicsit felfrissülni, hogy továbbmehessen. De az ő útja itt véget ér. Élete egy nagy fordulathoz érkezik. Itt lesz a menekülőből midianita pásztor, majd családos ember.

Hogy történik meg ez? Midián papjának lányai őrzik apjuk juhait. Oda járnak itatni a kúthoz. De mivel a kút közös, más pásztorok is ott itatnak. „Aki bírja, marja” alapon az itat hamarabb, aki erősebb, aki jobban és nagyobbat üt, vagy akinek nagyobb erő, segítség áll a háta mögött. Így a lányok sokszor a sor végére kerültek. Mózes, aki az

egyiptomi fáraó udvarában élt, és valószínű, hogy hadi tudományokat meg fegyverforogatást is tanult, megvédi a lányokat a pásztoroktól, és segít megítatni a juhokat. Amikor azok Réhuélhez, apjukhoz érnek, elmondják annak kérdésére, hogy egy egyiptomi férfi segítette és védte meg őket. A keleti vendégszeretet alapján az idegent meghívják magukhoz és megvendégelik. Mózes életében itt jön aztán a fordulat. Tetszett neki, hogy ott maradjon.

A Biblia nagyon röviden számol be az eseményekről. Mózes ott marad, és Réhuél feleségül adja hozzá lányát, Cippórát. Mit kaphatott meg ott? Mi volt, ami ott megtetszett neki? Az ige nagyon röviden csak ennyit mond: tetszett Mózesnek, hogy ott maradjon. És utána kapta meg Cippórát, midián papja lányát, akitől született egy fia, Gersom, majd később egy másik is, Eliézer. Hogyan jött létre ez a család? Egy kicsit nézzünk meg a neveket, melyik név mit jelent. Ebből talán megérthetjük, hogy mit kap Mózes.

Mózes neve azt jelenti, hogy vízből kihúzott. A történetet tudjuk. Anyja, hogy megmentse a fáraó parancsától, rejtegette, amíg tudta, utána pedig egy kosárba tette és a Nílus partján elrejtette a nádásban. Innen húzta ki a fáraó lánya. A bizonytalanságból, a halálból, hisz bármikor elpusztulhatott volna ott a magatehetetlen csecsemő. Utána visszakerült anyjához, aki felnevelte. Zavar lehetett az életében. Kicsoda ő? Egyiptomi főember, vagy egy rabszolga család gyermeke. Ki az ő családja? Az, aki felnevelte, vagy a fáraó lánya? Nevelőszülőknél felnövő gyermekek életében mindig bekövetkezik egy törés, amikor megtudják, rájönnek, hogy nem azok az igazi szülők, akiket eddig annak hittek. Ez sokszor komoly identitás zavart is kiválthat. Mózesnél is ott volt ez a kettősség. Egyiptomi főember létére megvédi a zsidó rabszolgát az őt verő munkafelügyelőtől. Ezért menekül, mert gyilkolt. Így eljut Midiánba, Cippóra mellé. Ez a név azt jelenti, hogy madárka. A madárnak fészke van. Ha a neveket nézzük, Mózes, aki a mélységben volt és onnan húzták ki, egy fészekre lel. Egy olyan helyre, ahol biztonság, nyugalom, oltalom van. Mit kapott tulajdonképpen Mózes az idegen földön? Befogadást, amit Egyiptom nem tudott adni számára. Házat és hazát kapott, és megmenekült a fáraó fegyvereitől.

Akkor most nézzük meg, hogy hol kaphatja meg az ember a hozzáillő társat? Ott, ahol a „fészek” melege, oltalma van. Ahol ezt a „fészket” együtt tudják tovább építeni. A mai ígének ez lehet az üzenete. Ebben a mai sokszor puszta, értékét veszített világban ott kell legyen a keresztyén családmodell, amely megmutatja azt az oázist, amelyre talán vágnak az emberek. Mi megkaphatjuk ezt, ha imádságos szívvel Istenre bízunk annak megvalósítását.

Kérdések:

- Milyen család-modellt keresünk ebben a világban? A fészek melegét? Ha igen, akkor hol és hogy kaphatjuk meg?
- Meg tudunk-e küzdeni mint Mózes azért, hogy ez a fészek meglegyen? Megküzdeni önmagunkkal, féltreiminkkel vagy éppen akaratosságunkkal.
- Gondolkodjunk el, hogy mit jelent számunkra – számomra – a fészek melegsége a családban.

Keresztelési igehirdetés

Ifj. Mátyás Árpád
Monospetri

Az élet pecsétje

Alapige: Máté 28,18–20

Kedves szülők és keresztszülők! Nagy pillanat ez a ti éltetekben, hiszen első gyermeketekkel álltok itt az úrasztala előtt. Ezelőtt másfél évvel, amikor örök hűséget fogadtatok egymásnak, talán még nem is gondoltátok, hogy Isten házaseleteteket ilyen hamar meg fogja áldani egy kisbabával. És ti jól tettétek, hogy vártátok őt, hogy igent mondtatok Isten áldására. Sajnos, ma nagyon sokan vannak, akik a gyermek jövetelét nem tartják áldásnak, ezért nem is nagyon, vagy alig vállalnak gyermeket. Pedig a Szentírás is arról beszél, hogy az anyaméh gyümölcse jutalom (Zsolt 127,3).

És amennyire vártátok ezt a gyermeket, annyira örültetek a megérkezésének. Sok mindent előkészítettetek, sokat tettetek-vettetek, hogy mire a gyermek megérkezik, minden fontos dolog a rendelkezésére álljon. Tudjátok-e, hogy Isten is így várta ezt a gyermeket? Még mielőtt az anyaméhben megformálta volna, még mielőtt benneteket megformált volna, már mindent elkészített! Már előkészítette számára is az utat a mennyek országába. Egyszülött Fiát, Jézus Krisztust adta ezért a kisgyermekért is, hogy előtte is nyitva legyen az út a mennyek országába.

A keresztségben a mi megtartó Istenünknek éppen ezt az ajándékát vehetjük. Mert a mi Urunk előrelátó, és mindenre jó előre gondol. Gondja van reátok és gondja van erre a kisgyermekre. Még akkor is ő a gondoskodó Isten, ha emberileg rátok bízta ezt a gyermeket. Azért mondom, hogy emberileg, mert a gyermek lélek szerint nem a tiétek, hanem az Úré. Emlékeztek még a Heidelbergi Káté első kérdésének a feleletére: „...nem önmagamé, hanem az én Uramnak és Megváltómnak, Jézus Krisztusnak a tulajdona vagyok.” Éppen ezért úgy tekintetek erre a gyermekre, mint „nevelőszülők”! Ti vagytok itt a földön Isten kezei és lábai. Tetszett Istennek, hogy reánk, gyarló emberekre bizzon oly nemes és nagyszerű feladatokat mint például a gyermeknevelés. De még az igehirdetés szolgálatát is emberekre bízta. Éppen ezért, ahogy én Isten szószólója kell legyek ebben a gyülekezetben, úgy ti vagytok Isten keze és lába ebben a drága feladatban.

Az öröm és lelkesedés mellett talán egy kis félelem is van a ti szívetekben. Talán arra is gondoltok, hogy fogtok helytállni ebben a sokszor embert próbáló feladatban. Hadd mondjam nektek: ha kéritek, és ha buzgón keressétek az Úr akaratát, akkor ő fog utat mutatni, ő fog a saját útján vezérelni titeket. Olyan nagyon sajnálom azt a sok embert, aki itt az Úr asztalánál megfogadja, hogy az Úr félelmére és ismeretére fogja nevelni gyermekét és aztán nem teszi. Nemcsak hogy nem teszi, nem is akarja tenni! Sokak számára a keresztség nem más, mint egy névadó ünnepség, melyre az istentisztelet után következő buli teszi fel a pontot. Persze a vad szőlőtő nem képes jó gyümölcsöt teremni, de aki beoltatott az Úr Jézus Krisztusba, az már termi az Úr előtt oly kedves zamatos gyümölcsöket.

Csak azt tudjátok továbbadni ennek a babának, amit ti már megkaptatok. Ne a magatok bölcsessége szerint neveljétek őt, hanem adjatok helyet az Úr bölcsességének. Ismét mondom, keressétek az Ő akaratát. Nemcsak testileg kell felnevelni egy gyermeket, a lelkére is gondolni kell. Sok szülő van, aki mindent meg akar adni a gyermeké-

nek, csak éppen a legfontosabbat nem adja meg. És a végeredmény: halál! Igen, halál, mert kegyelem nélkül, Krisztus nélkül nincs élet, csak halál.

Ne adjátok a halálnak oda ezt a gyermeket! Hadd nyújtsam át a meghívót, melyet személyesen az Úr Jézus készített e kisbaba számára. Mert ez a kis víz, mely hamarosan megáztatja az ő fejecskejét, az Úr Jézus vérrel írott meghívója. Emlékeztek még arra a példázatra, amelyben Jézus a hivatalosokról beszél? Mindannyian megkapták a meghívót, de egy sem ment el a vacsorára. A meghívót ez a kisbaba is megkapja. Csak rajta áll, hogy mit fog tenni vele. El lehet gyűrni, el lehet dobni. De lehet rá válaszolni is. Lehet annak eleget tenni! Ha majd eljön az idő, személyesen emlékeztessétek őt erre a meghívóra. Az Úr téged is szeret, az Úr érted is meghalt, a kereszttéted is áll. A döntés reád is vár. Ti pedig, mint az Úr gyermekei, járjatok jó példával a gyermek előtt! Ne süllyedjétek bele a lelki igénytelenségbe. Engedjétek, hogy rátok ragyogjon az Úr kegyelme és szeretete. Éljetek úgy, mint elhívottak, és veszitek a mi Urunk áldását. Cselekedjétek az Ő akaratát és élni fogtok.

Legyen ez a mai nap pecsét, mely örökre emlékeztet benneteket és a kisbabát is az Úrnak mindenkefelett való jóságára. Ámen.

Esketési igehirdetés

Uri Imre

Jankafálva

Ki-ki úgy szeresse feleségét, mint önmagát...

Alapige: Efézus 5,33

Kedves Ifjú Pár és Ünneplő Gyülekezet!

A mai nap életetek különleges, ünnepélyes napja. Isten kegyelmét és szeretetét mindnyájan megtapasztalhatjuk, mivel az ő gondviselése által érkezett el ez a különleges nap számotokra, amikor ünnepi öltözetben Isten templomába eljöttetek, hogy házassági frigyetekre Isten áldását kérjétek.

Ilyenkor nemcsak külsőleg vagytok ünnepi öltözetben, hanem a szívetek is ünnepel és örvendez. Örömmel jöttetek ide e szent hajlékba, hogy esküvéssel is elkötelezzétek magatokat az egymás iránti hűségetek megtartására.

Itt a templomban, amikor együtt imádkozunk szülők, keresztszülők, rokonok, ismerősök és barátok, mindnyájan azért kérjük Isten áldását a ti életetekre, hogy ez az öröm mindig megmaradjon a ti szívetekben.

Nagyon könnyen elmúlhat az öröm, és az, ami egyik nap még boldogságot jelentett, a másik nap már megszokottá válhat, amit az ember fásultan, kedvetlenül él át. A mézeshetek is elmúlnak. Jönnek a megpróbáltatások, akadályok és nehézségek az életben, amelyek elkedvetlenítik, elszomorítják az embert. Az ember a sok gondjában és bajában talán már azon veszi észre magát, hogy nem is fontos számára a házastársa, már elmúlt az öröm és az elsópró boldogság, amelynek lendületével együtt indultak neki a családi élet rögzös útjának. Miért történhet ez meg? Vajon mindez törvényszerűen bekövetkezik? Isten hozzátok szóló üzenete ettől akar megvédeni. Isten azt akarja, hogy az öröm és a szeretet, amelyet most szívetekben éreztek, életetek minden napján elkísérjen titeket.

Isten útmutatást ad, hogyan lehet elkerülni a csapdákat, amelyek boldogtalanná teszik életeteket. A statisztikák szerint szinte minden második házasság válással végződik. Ez mindenképpen a mai társadalom evangélium nélküli állapotát tükrözi vissza. Ha többen élnék az életüket az evangélium útmutatásai szerint, sokkal több lenne a boldog család, és sokkal kevesebb azoknak a gyermekeknek a száma, akiket csak egyik szülő nevel, a válás miatt.

Figyeljünk oda Isten útmutatására. A mai alkalommal az ige arra tanít titeket, hogy tudjátok az örömtöket megőrizni. „Hanem azért ti is egyen-egyen, ki-ki az ő feleségét úgy szeresse, mint önmagát; az asszony pedig meglássa, hogy félje a férjét.” (Ef 5,33)

Az ige együtt szólítja meg a házastársakat. Mindkét fél számára ad parancsot, mivel mindkét fél Krisztus szerinti magatartása szükséges ahhoz, hogy a házasság boldog legyen.

Az ige ezt a parancsot adja a férj számára: úgy szeresd a feleségedet, mint önmagadat. Amíg az ember úgy néz a házasságra, hogy abban a maga hasznát keresi, addig nehéz önzetlenül szeretni a másik felet. De amikor rájön, hogy már nincs „ő” és „én”, hanem csak „mi”, és nincs olyan, hogy „az ő haszna” és „az én hasznom”, hanem csak „a mi hasznunk”, akkor természetessé válik e parancs megtartása. A szívünkben lévő önzőséget le kell győznünk.

A férj és a feleség összetartozik, és ezt az összetartozást a mi ékes magyar nyelvünk is nagyon gyönyörűen fejezi ki. A férjnek a felesége az ő másik fele, azaz ketten együtt lesznek egy egésszé – „és lesznek ketten egy testté” (Ef 5,31). Egyik „fél” a másik „fél” nélkül hiányos maradna. Szükséges, hogy kiegészítsék, azaz egésszé tegyék egymást. Mindez szeretetben kell történjen. Ott kell legyen szívetekben a szeretet, elsősorban Isten iránt, aki megajándékozott titeket a családi élet boldogságával, és a házastársatok iránt. A férj úgy szeresse feleségét, mint önmagát, és tudatosuljon benne, hogy ha a feleségét szereti, akkor valóban önmagát szereti, mert összetartoznak.

Az ige a másik parancsot a feleség számára adja: félje, azaz tisztelje férjét. Ez a tisztelet jelenti az engedelmességre való készséget és az alkalmazkodás vállalását. Az önzés, az ömberi igények megtagadását nem kényszerből teszi a feleség, hanem önként, szeretetből. Ebben minden keresztyén számára Jézus Krisztus a legfőbb példa. Az Ő engedelmissége az igaz és szívből jövő, őszinte szolgálat által teljességedett be. A házastársaknak tehát erre az engedelmséget tanúsító Jézus Krisztusra kell tekinteniük, hogy életük boldog és harmonikus legyen.

Ez csak úgy lehetséges, ha mindketten Istennek akartok engedelmeskedni. Az Istennek való engedelmeskedés nemcsak összekapcsolja a házastársakat, hanem össze is tartja őket. Ez Isten legnagyobb ajándéka számotokra: megtanít a boldog házasság titkára. Megtanít titeket arra, hogy szeressétek és tiszteljétek egymást és a ti házasságotok az legyen, amire Isten valóban rendelte: a boldog emberhez méltó élet kerete.

Isten segítsen meg titeket ebben, az ő kegyelme és Szent Lelke által! Ámen.

Temetési igehirdetés

Gáll Mihály

Felőr

Ti is legyetek készen!

Alapige: Lukács 12,35–37

Alapigénk arról az időről beszél, amit földi vándorlásnak, földi életnek nevezünk, ami a zsoltárossal vallva olyan hamar lejár, mint az árnyék, „melynek kevés maradása van”

Isten lehetőséget ad mindnyájunk életében arra, hogy megvizsgáljuk életünk menétét, jelenlegi állapotát, mennyire vagyunk készek odaállni az Úr elé ma este, vagy az elkövetkezendő hetekben és beszámolni megbízatásunkról.

A példázat a szolgákról beszél, akik mindig készenlétben állnak, derekuk felövezve, lámpásuk meggyújtva, akik éberségben várokoznak, akik nem helyezhetik magukat kényelembe. Mások nyugodtan, kényelmesen pihenhetnek, aludhatnak, de nekik virasztaniuk kell.

Mindnyájan keresztyének, Isten gyermekei és szolgálói vagyunk, a mi Urunkat várjuk, hogy amikor megjön, ajtót nyissunk neki. Nincsen meghatározva, hogy még hány óra jut a szolgák számára vagy számunkra. Nincs meghatározva, hogy még öt, tíz, tizenöt, harminc év. Az Úr ugyanis már a mai éjszakán, sőt a korai órákban, a második vagy harmadik őrváltáskor megérkezhet. A szolgának bizonyítania kell, hogy ilyen szokatlan órában is tud várni.

Az ige üzenete arra figyelmeztet, hogy mindent készítsünk el arra a pillanatra, amikor a házigazda betoppan. Ne akkor kelljen majd kapkodni, ne akkor kelljen átgondolni, vajon mit mulasztottam el, mit nem tettem meg életemben. Vajon meghalljuk-e távolról hangzó lépteit, és lesz-e időnk még mulasztásainkból valamit törleszteni? Vagy semmi rendrakásra, változtatásra nem lesz időnk. Viselkedjünk úgy, hogy amikor a megbízást adó Úr megérkezik, abban a munkában találjon, amit reánk bízott.

Nagyon nehéz elképzelni, hogy mi egymagunkban erre az alkalomra felkészülhessünk. Sokszor elfogy az erőnk, és mondjuk ki bátran, gyengül a hitünk is. Isten nem hagy magunkra, Ő készít minket a Vele való találkozásra. Ezért van egyház, ezért vannak és épülnek templomok, ezért prédikáltak az Ige, ezért terül meg az úrasztala. Mindezek a szolgák számára készültek el, hogy testi és lelki erőt vehessenek az állandó örökedéshez.

Miért fontos ez? Azért, mert minden szolga, aki ad magára valamit, jól tudja, hogy egyszer, hamarabb vagy később, el kell számolnia azzal, amit tett. Egy adott pillanatban kihull a kezünkől a szerszám, mögöttünk marad minden. Végül is mit mutathatsz fel a lejárt idő értékeiből? El kell mondanunk mindent, hogy mit miért csináltunk, milyen értékrendet tartottunk szem előtt, hogyan beszéltünk, és ha nem is voltunk mindig jókedvűek, mitől tudtunk szépen beszélni, kinek a példáját követtük? A kérdés az, hogy miről fog Ő felismerni mint saját szolgáját, hogy örök életet adjon?

Ha a mi viselkedésünk az Úr törvénye szerinti volt, akkor nem kell félnünk az elszámolás idejétől. Sőt, az ilyen ember, az ilyen szolga várja helyesen Urának visszajövetelét. Várja, mert ismeri az ő Urát. Számára a halál nem büntetés, még ha emberi látás szerint igen hamar jött is, hanem hazatérés.

Nem olyan ő, mint aki zsarnok módjára kizsákmányol, hanem olyan valaki, akit érdemes várni, akivel érdemes újra találkozni és érdemes örökre együtt lenni.

Jézus nemcsak figyelmeztet a felkészülésre, hanem biztatja szolgálait. Ezt mondja: „Boldogok azok a szolgák, kiket az úr, mikor haza megy, vigyázva talál.” Lehet, hogy a szolgák között is volt olyan, aki így gondolkozott, lehet, később jön majd az Úr, eltelik egy óra, két vagy három óra, egy őrváltás vagy kettő. A zsidók az éjszakát három őrváltásra osztották fel. Menyegzőre általában az első őrváltás idején mentek. Sok óra telt el, egyre fáradtabb az, aki várja az Urat. Könnyű lenne azt mondani, akkor kicsit lazítok, pihenek. Jézus azonban azt szeretné kiemelni azok számára, akik hallgatták és hallják, hogy nem lehet tudni, mikor jön el a találkozás ideje.

El kell ismernünk, hogy a virrasztás próbát jelent. Keresztyén életet élni azt jelenti, hogy dolgainkat minden nap az Úr jelenlétének a fényében próbálom elvégezni, szavaimat úgy használjam, hogy azokkal majd el tudjak számolni előtte. Néha nem is olyan egyszerű, sőt gondokkal jár. Lehet sokszor másra volna kedvem, vagy más biztat, hogy valami egyebet csináljak, de akkor az én döntésemén múlik, hogy mit választok.

Vajon mi az, ami támogathat bennünket, hogy állhatatosak maradjunk? Az a tudat, hogy Jézus visszajön és találkozunk Vele. A keresztyén ember tudja, hogy élete hosszát, sorsának alakulását Isten örök végzése határozza meg. Urunk intése, figyelmeztetése, sok-sok ajándéka állandóan készít a vele való találkozásra. Az a szolga boldog, aki mindig készenlétben áll.

Mert e koporsó mellett is azt látjuk, hogy az Úr megérkezett. Hűséges szolgáját hazavitte az örök csendesség honába, ahol az ígélet szerint nem lesz fájdalom. A több mint 80 évet, amivel az Atya megajándékozta itt a földön, három részre oszthatjuk:

a) Öccsével együtt szüleinek szeretetében nevelkedett. Majd ebből a szeretetből tudott 56 éven keresztül adni feleségének, két gyermekének és ezek szereteteinek.

b) Kiterjedt figyelme és szeretete arra a munkaközösségre, ahol dolgozott. Tisztelték, mert pontos és becsületes volt.

c) Az infarktus által arra figyelmeztette az élet Ura, hogy meg kell gyújtani a lámpást. Várni kell az Urat, mert közeledik.

Szeretnék három dolgot kiemelni azzal kapcsolatban, hogy miért is boldogok az ilyen emberek.

1. Először azért, mert a helyükön vannak és feladatukat teszik, még akkor is, ha ez nehézkes és fáradtságos. Helyükön vannak, és ezért békességük van belülről.

2. Tisztában vannak azzal, hogy a félelem és a békesség kizárják egymást. Aki fél, „az nem lett teljessé a szeretetben”

3. Aki örömmel várja Jézust, tudhatja, hogy csak jót várhat Tőle. Ez is kiderül ebből a történetből.

Azt mondja Jézus, „felövezi magát, asztalhoz ülteti őket, odamegy és felszolgál nekik” Egy nagyon szokatlan képet rajzol Jézus. Az Úr, aki hazajön fáradtan, egy nehéz nap után veszi a fáradságot és szolgál. Leülteti övéit az asztalhoz és elvégez mindent, amire csak szükség van.

Ez azt jelenti, hogy Jézus az övéit még ebben az életben itt a földön keresi, hogy felkészíthesse az örök életre. A legnagyobb szolgálatot a keresztfán végezte érettünk engesztelő áldozatként, hogy ez által elnyerjük a bűnök bocsánatát és az örök életet.

Az áldozat, amit hozunk, lehet sokszor túl nagyoknak látszik, de a viszonzás is ilyen lesz. Az iránta vállalt hűséget várakozásunkat felülmúlóan jutalmazza.

Az istentisztelet elején Isten életet adó Lelkét kértük, hogy Ő adjon erőt, hogy tudjuk őszintén elmondani: „Uram, én várom a veled való találkozást!” Én ismerlek téged és tudom, hogy Tőled csak jót kaphatok most is, meg majd a veled való találkozás alkalmával is. Itt, a koporsó mellett is ez legyen a mi vigasztalásunk. Ámen.

Igehirdetés presbiterek eskütételére

Lőrincz István
Marosvásárhely-Újalsóváros

Uram, növeljed a mi hitünket!

Alapige: Lukács 17,5-6

A mai vasárnapon rendkívüli istentiszteletünk lesz, hisz négy újonnan megválasztott presbiterünk fogja letenni a hivatali esküjét, fogadalmát. Amikor erre az alkalomra ígét kértem, Isten ezt hozta elém, s ezért erről szeretnék szólni az újonnan megválasztott presbiterekhez, de az egész gyülekezethez is.

Lukács az evangélisták közül az a bibliai szerző, aki legtöbbet beszél az imádságról. Ő említi a legtöbbször, hogy Jézus imádkozott. Ő írja meg azt, hogy Jézus életének fontos eseményei előtt mindig kereste az Atyjával való közösséget, s ő hagyta ránk az imádságról a legismertebb példázatot, amelyik két imádkozó emberről, a farizeusról és a vámszedőről szól. Ő mondja el azt is, hogy amikor a tanítványok egyszer látták Jézust imádkozni, hozzá jöttek azzal a kéréssel, hogy őket is tanítsa imádkozni.

A mai textusunk is tulajdonképpen egy imádság, hisz az apostolok egy napon azzal a kéréssel jönnek Jézushoz, hogy növelje a hitüket. Nem véletlen az se, hogy itt Lukács kifejezetten apostolokról beszél, hiszen a legtöbbször tanítványokról vagy a tizenkettőről van szó. Az „apostol” szót általában csak akkor használja, amikor kifejezetten a tanítványok apostoli tisztségéről van szó. Kétségtelen, hogy ez a kérés a legszorosabban összefügg az ő apostoli szolgálatukkal. A tanítványok, mikor meglátják, hogy milyen nagy feladatról van szó, valósággal megrémülnek és érzik, hogy ők erre nem képesek, ehhez kevés a hitük, és épp ezért kérik: „Uram, növeljed a mi hitünket!” Most itt van ez a négy testvérünk, akiket a gyülekezet egy nehéz, felelősségteljes feladatra választott ki, a presbiteri tisztségre. Bizonyára ők is átérzik ebben a pillanatban ennek súlyát. Ők is érzik, hogy saját erejükből ezt a szolgálatot nem tudják elvégezni és ezért ebben az órában az ő imádságuk is ez: „Uram, növeljed a mi hitünket!”

Van itt még egy fontos dolog, s ez az összefüggés, amiben ez az ige elhangzik. A felolvasott ige előtti versben Jézus a megbocsátásra szólítja fel tanítványait. Azt mondja, hogy ha valaki hétszer vétkezik ellenük és hétszer jön bocsánatot kérni, akkor mind a hétszer bocsássunk meg neki. Nyilvánvaló, hogy a tanítványok rögtön érzik: mi erre nem vagyunk képesek. Egy ilyen magas mércét mi nem tudunk felérni. Mester, túl magasra tetted a léceket, ezt mi nem tudjuk átugrani, hogy a sport nyelvén fogalmazzak. A tanítványok azt is érzik, hogy ennek az az oka, hogy nincs elég hitük. Ezért a tanítványok nem több tudást, nem több ismeretet kérnek, mert nem arra van szükségük, hanem több hitre. Nem mintha a tudás, az ismeret nem lett volna fontos a tanítványok s a presbiterek életében, s egyáltalán a keresztyén ember életében. Jól fogalmaz Spurgeon, amikor azt mondja: „Istennek nincs szüksége a mi tudásunkra, de meg kevésbé van szüksége a tudatlanságunkra.” De mégis sokkal fontosabb a hit. Érdekes az is, hogy a tanítványok nem azt kérik, hogy növelje szeretetüket. Ők nagyon jól tudják, hogy szeretet csak ott van, ahol hit is van, a szeretet nem szülője, hanem gyermeke a hitnek. Szeretni, szolgálni, megbocsátani csak hit által lehet. Csak az tud megbocsátani, aki hittal felismerte, hogy Jézus nekem milyen sokat megbocsátott, s akkor hogyné tudnék én is megbocsátani? Szolgálni is csak az tud, aki hitben megértette, hogy Krisztus nekünk hogyan szolgált, és szeretni is csak az képes, aki elfogadta már hit által a Krisztus szeretetét.

A tanítványok nagyon világosan és józanul látják, hogy hol van a baj, hol van a hiányosság az életükben: nincs igazi, mély, hálás hitük. És mivel ezt meglátták, azt is érzik, hogy ők nem alkalmasak az apostoli tisztségre. Hogy tudok én apostol, lelkipásztor, presbiter, egyáltalán jó keresztyén lenni, ha a hit lángja nem ég a szívemben? Hogy tudok én üldöztetést, csúfságot elszenvedni, ha nincs erős hitem? Hogy tudok én családokat látogatni, embereket bátorítani, vigasztalni, segíteni, ha nincs hit bennem? Igen, az apostoli, a presbiteri, a keresztyéni szolgálat egyetlen és mindenekfelett való feltétele a hit. Az apostolok ezt értették meg és most szinte kétségbeesetten kiáltanak: Urunk, mi egy lépést se tudunk tovább tenni, mi nem tudunk a szolgálatba elindulni, ha nem lesz erősebb hitünk. Urunk kérünk, növeljed hitünket, hogy tudjunk megbocsátani, szolgálni. És ezzel mi is így vagyunk, hisz a világ ma sem jobb, a szolgálat ma sem könnyebb, sőt még önzőbb, még istentelenebb lett azóta. Hogy tudunk mi elindulni egy ilyen világba? Csak akkor, ha valahogy egyszerre nagy hitünk lesz, gondolták az apostolok, gondolják a presbiterok és gondoljuk mi mindnyájan.

De ezek után lássuk, hogy mi a válasza Jézusnak erre a kérdésre? Jézus nagyon meglepő választ ad. A tanítványok nagy hitet kértek és most Jézus azt mondja: ha csak annyi hitetek volna, mint a mustármag, akkor óriási dolgokra volnátok képesek. Mintha Jézus egyáltalán nem értette volna meg a szükségüket, az ő kérésüket. El tudom képzelni, hogy milyen elkésztő, kiábrándító válasz volt ez a tanítványok számára. Ők egy ilyen választ vártak volna: „Igazatok van fiaim, én is nagyon örülök, hogy végre megláttátok, hogy mi a bajotok, mire van szükségetek, s milyen jó, hogy ezzel a bajotokkal most hozzám jösztek, hogy segítsék rajtatok.” Jézus ehelyett egy példát mond, ami Őt nagyon megragadta és foglalkoztatta, és ez a mustármag, amelyik a legkisebb a magok közül, de mégis egy nagy cserje nő ki belőle. A mustármag a teremtett világ egyik legnagyobb csodája, ami szép tanítást ad a mi lelki életünk számára. Jézus ezzel valami nagyon fontosat akar elmondani: a hit dolgában nem is az a döntő, hogy az nagy vagy kicsi, hanem az, hogy élő. Mert mit érne egy mustármag, ha ökölnyi nagyságú is lenne, de nem lenne benne élet? Nem a nagyság vagy kicsiség számít, hanem az, hogy van-e élet benne? Mert íme, egy kis mag még a sziklát is szét tudja repeszteni, mert élet van benne. Az Isten országában az számít, hogy a hit élő legyen, élet legyen benne. Ha olyan hitetek lenne, mint a mustármag, amelyik engedelmeskedik az élet törvényének, amelyik gyökeret ver a földbe, ha ti is hasonlóképpen gyökeret vertek Istenben, s azt teszitek, amit én mondok, akkor nagy dolgokat fogtok véghez vinni. Ha jól odafigyelünk, megértjük, hogy Jézus mégis megértette és meghallgatta imádságukat. Csak épp egy másik úton indítja el őket. A tanítványok úgy képzelték, hogy Jézus egy mozdulattal hatalmas hitet varázsol beléjük, ő ehelyett azt mondja: nem erre van szükségetek, hanem arra, hogy azzal a kis mustármagnyi hittel, ami kicsinynek és erőtelennek tűnik, de ami élő és növekedésre képes, elinduljatok és szolgáljatok. Talán ti is, kedves presbiter testvérek azt gondoltátok, hogy most egyszerre csak nagy hitet fogtok kapni, hogy azzal induljatok el és ezért ti is kéritek az Urat: „Uram, növeljed a mi hitünket!” De Jézus valószínű nem ezt fogja tenni, és nektek se ezt kell tennetek, hanem ezt kell kérnetek: „Urunk, mutasd meg nekünk, hogy mit kell tennünk ezért a gyülekezetért, és segíts meg, hogy ezt meg is teheszük.” És ha ezt teszitek, csodálatos tapasztalataitok lesznek: egyre jobban meg a szolgálat, több terhet és felelősséget tudtok majd magatokra venni, egyre több olyan dolgot meg tudtok majd tenni, amiről nem is gondoltátok vagy reméltétek, hogy meg is tudjátok tenni. Soha ne felejtsetek el tisztetek gyakorlása során, hogy ezzel az ígével indított el Isten a szolgálatba. Az Úr áldjon meg titeket, az egész presbitériumot és egész gyülekezetünket, és áldja meg Isten az Ő egész Anyaszentegyházát ezen a világon, hogy teljesíthessük az Ő akaratát. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült a Református Egyház Misztótfalusi Kis Miklós

Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Imádság Hóseás 6,5–11 alapján

Mindenható Isten! Mi hajlamosak vagyunk mindenféle bűnre, és könnyedén hagyjuk magunkat elcsábítani, mihelyt a bűn elkövetésére a legkisebb lehetőség és alkalom kínálkozik. Ó, engedd, hogy ilyen körülmények között is, Szentlelked vezetése alatt megállhassunk a hitben, és segítsen, támogasson ebben szent Igéd, mely arra tanít, hogy Te Lélek vagy, és téged lélekben és igazságban kell imádnunk. Ne engedd, hogy elmerüljünk a bűn hínárjában, romlottságában, vagy hogy éppen arra a merészségre vetemedjünk, mintha veled játszani lehetne. Engedd, hogy egészen odaadjuk neked lelkünket és testünket, úgyannyira, hogy egész életünk bizonyosság legyen amellet, hogy tiszta és szeplőtelen áldozat vagyunk, a mi Urunkban, Jézus Krisztusban. Ámen.

Kálvin János